विकिस्रोतः

ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 04/അധ്യായഃ 02

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 04

കർമണോ ജന്മാദികാരണത്വനിരൂപണമ്

സൂത ഉവാച

ഏവം പൃഷ്ടഃ പുരാണജ്ഞോ വ്യാസഃ സത്യവതീസുതഃ .

പരീക്ഷിതസുതം ശാന്തം തതോ വൈ ജനമേജയമ് .. 1 ..

ഉവാച സംശയച്ഛേത്തൃ വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ .

വ്യാസ ഉവാച

രാജൻ കിമേതദ്വക്തവ്യം കർമണാം ഗഹനാ ഗതിഃ .. 2 ..

ദുർജ്ഞേയാ കില ദേവാനാം മാനവാനാം ച കാ കഥാ .

യദാ സമുത്ഥിതം ചൈതദ്ബ്രഹ്മാണ്ഡം ത്രിഗുണാത്മകമ് .. 3 ..

കർമണൈവ സമുത്പത്തിഃ സർവേഷാം നാത്ര സംശയഃ .

അനാദിനിധനാ ജീവാഃ കർമബീജസമുദ്ഭവാഃ .. 4 ..

നാനായോനിഷു ജായന്തേ മ്രിയന്തേ ച പുനഃ പുനഃ .

കർമണാ രഹിതോ ദേഹസംയോഗോ ന കദാചന .. 5 ..

ശുഭാശുഭൈസ്തഥാ മിശ്രൈഃ കർമഭിർവേഷ്ടിതം ത്വിദമ് .

ത്രിവിധാനി ഹി താന്യാഹുർബുധാസ്തത്ത്വവിദശ്ച യേ .. 6 ..

സഞ്ചിതാനി ഭവിഷ്യന്തി പ്രാരബ്ധാനി തഥാ പുനഃ .

വർതമാനാനി ദേഹേഽസ്മിംസ്ത്രൈവിധ്യം കർമണാം കില .. 7 ..

ബ്രഹ്മാദീനാം ച സർവേഷാം തദ്വശത്വം നരാധിപ .

സുഖം ദുഃഖം ജരാമൃത്യുഹർഷശോകാദയസ്തഥാ .. 8 ..

കാമക്രോധൗ ച ലോഭശ്ച സർവേ ദേഹഗതാ ഗുണാഃ .

ദൈവാധീനാശ്ച സർവേഷാം പ്രഭവന്തി നരാധിപ .. 9 ..

രാഗദ്വേഷാദയോ ഭാവാഃ സ്വർഗേഽപി പ്രഭവന്തി ഹി .

ദേവാനാം മാനവാനാഞ്ച തിരശ്ചാം ച തഥാ പുനഃ .. 10 ..

വികാരാഃ സർവ ഏവൈതേ ദേഹേന സഹ സങ്ഗതാഃ .

പൂർവവൈരാനുയോഗേന സ്നേഹയോഗേന വൈ പുനഃ .. 11 ..

ഉത്പത്തിഃ സർവജന്തൂനാം വിനാ കർമ ന വിദ്യതേ .

കർമണാ ഭ്രമതേ സൂര്യഃ ശശാങ്കഃ ക്ഷയരോഗവാൻ .. 12 ..

കപാലീ ച തഥാ രുദ്രഃ കർമണൈവ ന സംശയഃ .

അനാദിനിധനം ചൈതത്കാരണം കർമ വിദ്യതേ .. 13 ..

തേനേഹ ശാശ്വതം സർവം ജഗത്സ്ഥാവരജങ്ഗമമ് .

നിത്യാനിത്യവിചാരേഽത്ര നിമഗ്നാ മുനയഃ സദാ .. 14 ..

ന ജാനന്തി കിമേതദ്വൈ നിത്യം വാനിത്യമേവ ച .

മായായാം വിദ്യമാനായാം ജഗന്നിത്യം പ്രതീയതേ .. 15 ..

കാര്യാഭാവഃ കഥം വാച്യഃ കാരണേ സതി സർവഥാ .

മായാ നിത്യാ കാരണഞ്ച സർവേഷാം സർവദാ കില .. 16 ..

കർമബീജം തതോഽനിത്യം ചിന്തനീയം സദാ ബുധൈഃ .

ഭ്രമത്യേവ ജഗത്സർവം രാജൻകർമനിയന്ത്രിതമ് .. 17 ..

നാനായോനിഷു രാജേന്ദ്ര നാനാധർമമയേഷു ച .

ഇച്ഛയാ ച ഭവേജ്ജന്മ വിഷ്ണോരമിതതേജസഃ .. 18 ..

യുഗേ യുഗേഷ്വനേകാസു നീചയോനിഷു തത്കഥമ് .

ത്യക്ത്വാ വൈകുണ്ഠസംവാസം സുഖഭോഗാനനേകശഃ .. 19 ..

വിണ്മൂത്രമന്ദിരേ വാസം സംത്രസ്തഃ കോഽഭിവാഞ്ഛതി .

പുഷ്പാവചയലീലാം ച ജലകേലിം സുഖാസനമ് .. 20 ..

ത്യക്ത്വാ ഗർഭഗൃഹേ വാസം കോഽഭിവാച്ഛതി ബുദ്ധിമാൻ .

തൂലികാം മൃദുസംയുക്താം ദിവ്യാം ശയ്യാം വിനിർമിതാമ് .. 21 ..

ത്യക്ത്വാധോമുഖവാസം ച കോഽഭിവാഞ്ഛതി പണ്ഡിതഃ .

ഗീതം നൃത്യഞ്ച വാദ്യഞ്ച നാനാഭാവസമന്വിതമ് .. 22 ..

മുക്ത്വാ കോ നരകേ വാസം മനസാപി വിചിന്തയേത് .

സിന്ധുജാദ്ഭുതഭാവാനാം രസം ത്യക്ത്വാ സുദുസ്ത്യജമ് .. 23 ..

വിണ്മൂത്രരസപാനഞ്ച ക ഇച്ഛേന്മതിമാന്നരഃ .

ഗർഭവാസാത്പരോ നാസ്തി നരകോ ഭുവനത്രയേ .. 24 ..

തദ്ഭീതാശ്ച പ്രകുർവന്തി മുനയോ ദുസ്തരം തപഃ .

ഹിത്വാ ഭോഗഞ്ച രാജ്യഞ്ച വനേ യാന്തി മനസ്വിനഃ .. 25 ..

യദ്ഭീതാസ്തു വിമൂഢാത്മാ കസ്തം സേവിതുമിച്ഛതി .

ഗർഭേ തുദന്തി കൃമയോ ജഠരാഗ്നിസ്തപത്യധഃ .. 26 ..

വപാസംവേഷ്ടനം കൂരം കിം സുഖം തത്ര ഭൂപതേ .

വരം കാരാഗൃഹേ വാസോ ബന്ധനം നിഗഡൈർവരമ് .. 27 ..

അല്പമാത്രം ക്ഷണം നൈവ ഗർഭവാസഃ ക്വചിച്ഛുഭഃ .

ഗർഭവാസേ മഹദ്ദുഃഖം ദശമാസനിവാസനമ് .. 28 ..

തഥാ നിഃസരണേ ദുഃഖം യോനിയന്ത്രേഽതിദാരുണേ .

ബാലഭാവേ തദാ ദുഃഖം മൂകാജ്ഞഭാവസംയുതമ് .. 29 ..

ക്ഷുതൃഷ്ണാവേദനാശക്തഃ പരതന്ത്രോഽതികാതരഃ .

ക്ഷുധിതേ രുദിതേ ബാലേ മാതാ ചിന്താതുരാ തദാ .. 30 ..

ഭേഷജം പാതുമിച്ഛന്തീ ജ്ഞാത്വാ വ്യാധിവ്യഥാം ദൃഢാമ് .

നാനാവിധാനി ദുഃഖാനി ബാലഭാവേ ഭവന്തി വൈ .. 31 ..

കിം സുഖം വിബുധാ ദൃഷ്ട്വാ ജന്മ വാഞ്ഛന്തി ചേച്ഛയാ .

സംഗ്രാമമമരൈഃ സാർധം സുഖം ത്യക്ത്വാ നിരന്തരമ് .. 32 ..

കർതുമിച്ഛേച്ച കോ മൂഢഃ ശ്രമദം സുഖനാശനമ് .

സർവഥൈവ നൃപശ്രേഷ്ഠ സർവേ ബ്രഹ്മാദയഃ സുരാഃ .. 33 ..

കൃതകർമവിപാകേന പ്രാപ്നുവന്തി സുഖാസുഖേ .

അവശ്യമേവ ഭോക്തവ്യം കൃതം കർമ ശുഭാശുഭമ് .

ദേഹവദ്ഭിർനൃഭിർദേവൈസ്തിര്യഗ്ഭിശ്ച നൃപോത്തമ .. 34 ..

തപസാ ദാനയജ്ഞൈശ്ച മാനവശ്ചേന്ദ്രതാം വ്രജേത് .

ക്ഷീണേ പുണ്യേഥ ശക്രോഽപി പതത്യേവ ന സംശയഃ .. 35 ..

രാമാവതാരയോഗേന ദേവാ വാനരതാം ഗതാഃ .

തഥാ കൃഷ്ണസഹായാർഥം ദേവാ യാദവതാം ഗതാഃ .. 36 ..

ഏവം യുഗേ യുഗേ വിഷ്ണുരവതാരാനനേകശഃ .

കരോതി ധർമരക്ഷാർഥം ബ്രഹ്മണാ പ്രേരിതോ ഭൃശമ് .. 37 ..

പുനഃ പുനർഹരേരേവം നാനായോനിഷു പാർഥിവ .

അവതാരാ ഭവന്ത്യന്യേ രഥചക്രവദദ്ഭുതാഃ .. 38 ..

ദൈത്യാനാം ഹനനം കർമ കർതവ്യം ഹരിണാ സ്വയമ് .

അംശാംശേന പൃഥിവ്യാം വൈ കൃത്വാ ജന്മ മഹാത്മനാ .. 39 ..

തദഹം സംപ്രവക്ഷ്യാമി കൃഷ്ണജന്മകഥാം ശുഭാമ് .

സ ഏവ ഭഗവാന്വിഷ്ണുരവതീർണോ യദോഃ കുലേ .. 40 ..

കശ്യപസ്യ മുനേരംശോ വസുദേവഃ പ്രതാപവാൻ .

ഗോവൃത്തിരഭവദ്രാജൻ പൂർവശാപാനുഭാവതഃ .. 41 ..

കശ്യപസ്യ ച ദ്വേ പത്ന്യൗ ശാപാദത്ര മഹീപതേ .

അദിതിഃ സുരസാ ചൈവമാസതുഃ പൃഥിവീപതേ .. 42 ..

ദേവകീ രോഹിണീ ചോഭേ ഭഗിന്യൗ ഭരതർഷഭ .

വരുണേന മഹാഞ്ഛാപോ ദത്തഃ കോപാദിതി ശ്രുതമ് .. 43 ..

രാജോവാച

കിം കൃതം കശ്യപേനാഗോ യേന ശപ്തോ മഹാനൃഷിഃ .

സഭാര്യഃ സ കഥം ജാതസ്തദ്വദസ്വ മഹാമതേ .. 44 ..

കഥഞ്ച ഭഗവാന്വിഷ്ണുസ്തത്ര ജാതോഽസ്തി ഗോകുലേ .

വാസീ വൈകുണ്ഠനിലയേ രമാപതിരഖണ്ഡിതഃ .. 45 ..

നിദേശാത്കസ്യ ഭഗവാന്വർതതേ പ്രഭുരവ്യയഃ .

നാരായണഃ സുരശ്രേഷ്ഠോ യുഗാദിഃ സർവധാരകഃ .. 46 ..

സ കഥം സദനം ത്യക്ത്വാ കർമവാനിവ മാനുഷേ .

കരോതി ജനനം കസ്മാദത്ര മേ സംശയോ മഹാൻ .. 47 ..
പ്രാപ്യ മാനുഷദേഹം തു കരോതി ച വിഡമ്ബനമ് .
ഭാവാന്നാനാവിധാംസ്തത്ര മാനുഷേ ദുഷ്ടജന്മനി .. 48 ..
കാമഃ ക്രോധോഽമർഷശോകൗ വൈരം പ്രീതിശ്ച കർഹിചിത് .
സുഖം ദുഃഖം ഭയം നൄണാം ദൈന്യമാർജവമേവ ച .. 49 ..
ദുഷ്കൃതം സുകൃതം ചൈവ വചനം ഹനനം തഥാ .
പോഷണം ചലനം താപോ വിമർശശ്ച വികത്ഥനമ് .. 50 ..
ലോഭോ ദമ്ഭസ്തഥാ മോഹഃ കപടഃ ശോചനം തഥാ .
ഏതേ ചാന്യേ തഥാ ഭാവാ മാനുഷ്യേ സമ്ഭവന്തി ഹി .. 51 ..
സ കഥം ഭഗവാന്വിഷ്ണുസ്ത്യക്ത്വാ സുഖമനശ്വരമ് .
കരോതി മാനുഷം ജന്മ ഭാവൈസ്തൈസ്തൈരഭിദ്രുതമ് .. 52 ..
കിം സുഖം മാനുഷം പ്രാപ്യ ഭുവി ജന്മ മുനീശ്വര .
കിം നിമിത്തം ഹരിഃ സാക്ഷാദ്ഗർഭവാസം കരോതി വൈ .. 53 ..
ഗർഭദുഃഖം ജന്മദുഃഖം ബാലഭാവേ തഥാ പുനഃ .
യൗവനേ കാമജം ദുഃഖം ഗാർഹസ്ത്യേഽതിമഹത്തരമ് .. 54 ..
ദുഃഖാന്യേതാന്യവാപ്നോതി മാനുഷേ ദ്വിജസത്തമ .
കഥം സ ഭഗവാന്വിഷ്ണുരവതാരാൻപുനഃ പുനഃ .. 55 ..
പ്രാപ്യ രാമാവതാരം ഹി ഹരിണാ ബ്രഹ്മയോനിനാ .
ദുഃഖം മഹത്തരം പ്രാപ്തം വനവാസേഽതിദാരുണേ .. 56 ..
സീതാവിരഹജം ദുഃഖം സംഗ്രാമശ്ച പുനഃ പുനഃ .
കാന്താത്യാഗോഽപ്യനേനൈവമനുഭൂതോ മഹാത്മനാ .. 57 ..
തഥാ കൃഷ്ണാവതാരേഽപി ജന്മ രക്ഷാഗൃഹേ പുനഃ .
ഗോകുലേ ഗമനം ചൈവ ഗവാം ചാരണമിത്യുത .. 58 ..
കംസസ്യ ഹനനം കഷ്ടാദ് ദ്വാരകാഗമനം പുനഃ .
നാനാസംസാരദുഃഖാനി ഭുക്തവാൻഭഗവാൻ കഥമ് .. 59 ..

സ്വേച്ഛയാ കഃ പ്രതീക്ഷേത മുക്തോ ദുഃഖാനി ജ്ഞാനവാൻ .

സംശയം ഛിന്ധി സർവജ്ഞ മമ ചിത്തപ്രശാന്തയേ .. 60 ..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സഹിതായാം .. ചതുർഥസ്കന്ധേ കർമണോ ജന്മാദികാരണത്വനിരൂപണം നാമ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ .. 2 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_04/അധ്യായഃ_02&oldid=75623"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

-